

การวิจัยเชิงพรรณนาค้างนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเครียด และปัจจัยเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่หอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปี 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เลือกแบบเฉพาะเจาะจงเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ผ่านการฝึกปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิกในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 127 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาพยาบาล และ แบบสอบถามความเครียดในการเรียนทางคลินิกของพากานา (Pagana,1989) แปลและดัดแปลงโดย นิภา รุจน์ตกุล (2541) ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามปลายเปิด 1 ข้อที่สอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกและปัจจัยเหตุที่ก่อให้เกิดความรู้สึกนั้นในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ส่วนที่ 2 เป็นการประเมินระดับความเครียดในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิกโดยรวม ส่วนที่ 3 เป็นแบบวัดความรู้สึกซึ่งเกิดจากการประเมินตัดสินทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การฝึกปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิก จำนวน 20 ข้อ ที่จำแนกเป็น 4 หมวด ได้แก่ ภาวะคุกคาม ความทำทหาย เป็นอันตรายหรือสูญเสีย และเป็นประโยชน์ โดยทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเครียดในการเรียนทางคลินิกของพากานาในส่วนที่ 3 ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคในหมวดคุกคาม ทำทหาย อันตรายหรือสูญเสีย และเป็นประโยชน์ เท่ากับ 0.81 0.60 0.76 และ 0.84 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ส่วนใหญ่ประเมินค่าระดับความเครียดในขณะที่ฝึกปฏิบัติการพยาบาลของตนเองว่าอยู่ในระดับปานกลาง และนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ประเมินตัดสินการฝึกปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิกว่าเป็นความทำทหาย รongลงมา เป็นลักษณะคุกคาม และลักษณะเป็นประโยชน์ โดยหอผู้ป่วยที่นักศึกษาประเมินว่าทำทหายมากที่สุดคือ หอผู้ป่วยหนักศัลยกรรม ส่วนปัจจัยเหตุที่ก่อให้เกิดความรู้สึกต่างๆในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษานั้น สามารถแบ่งปัจจัยเหตุเกี่ยวกับ ลักษณะส่วนตัวของอาจารย์นิเทศ ลักษณะการฝึกปฏิบัติและการดูแลผู้ป่วย ลักษณะเจ้าหน้าที่และบุคลากรบนหอผู้ป่วย ลักษณะของสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน และลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดโปรแกรมการจัดการกับความเครียด และประยุกต์ใช้ในการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาต่อไป

Abstract

TE 149200

The purpose of this descriptive research was to study stress and factors inducing stress in the fourth year nursing students during nursing practice on wards. Purposive sampling was adopted to recruit 127 fourth year nursing students in the Faculty of Nursing Chiang Mai University, who have training in clinical experience, in secondary semester 2003. The tools used for data collection are questionnaires consisted of demographic data and the Pagana Clinical Stress Questionnaire (1988) translated and modified by Nipa Rujanantakui (1998), which consisted of three : 1) the one-open-ended question regarding describe the situation in clinical practice effecting emotions and factors inducing stress 2) a question related to the assessment of stress level among the nursing students ,and 3) the 20 questions, that categorized emotions of clinical experience in to 4 categories, threat, challenge, harm/loss ,and benefit. The reliability of each category was confirmed by the Cronbach Alpha coefficient as .81, .60, .76, and .84 ,respectively.

The result of this study revealed that most of the fourth year nursing students perceived the practice of clinical nursing at a moderate level. Most of them appraised the practice situation as challenge, threat, and benefit respectively. Practicing in Surgical ICU ward were perceived as the most challenge. Considering factors inducing stress during nursing practice, it is found that stress was related to supervisors' characteristics, the type of practice and patient care, personals and staffs' characteristics, practicing place, and the students' personality.

The study results can be use as basic information for developing stress management program for the fourth year nursing students . In addition, the results can be further applied to the preparation enhancing the readiness of nursing practice among nursing students.